

Trygg og tilgjengelig fødselsomsorg i hele Norge

Landsmøtet i Rødt krever et trygt og likeverdig fødetilbud over hele landet og en bedre omsorg for mor og barn både før, under og etter fødsel.

Gravide kvinner og kvinner i fødsel har fått stadig lengre vei til fødetilbud fordi helseforetakene med skiftende regjeringers godkjenning har lagt ned fødeavdelinger og fødestuer på lokalsykehus. Det praktiseres også sommerstenging av fødeavdelinger flere steder i Norge. Når reiseveien i distriktene kan være både to og tre timer, med skiftende vær- og føreforhold, fører det til utrygghet.

Kombinasjonen av kostbar reisevei med bompenger og ferjer, og at partner må betale for opphold på pasienthotell, gjør dessuten at fødsel kan bli en stor økonomisk belastning for familien.

Antall fødsler som skjer utenfor sykehus er nesten doblet de siste tretti årene. Mens ansvarlige politikere for noen få år siden insisterte på at sentralisering var tryggere og bedre, viser det seg nå at risikoen for at barnet skal dø i forbindelse med fødsel er dobbelt så stor dersom fødselen skjer utenfor sykehus. Å føde i busslommer er altså på ingen måte bedre enn ved små fødeavdelinger på lokalsykehus. Det er et paradoks at dyr i Norge har bedre vern mot fødsel under transport enn norske kvinner.

Fødeavdelingene ved de store sykehusene har for liten kapasitet. Dette fører til at selve fødesituasjonen blir dårligere. Alt for ofte har jordmødrene ansvar for flere enn én kvinne i aktiv fødsel samtidig. Mor og barn får heller ikke det barseltilbudet de trenger. På Haukeland planlegger de for eksempel å sende 40% av kvinnene hjem uten overnatting etter fødsel. Nedprioritering av helsesøstertjenesten i kommunene gjør at man flere steder ikke oppfyller kravene om hjemmebezoek i barselperioden.

Fysisk og psykisk restitusjon etter fødsel og hjelp til amming er viktige forutsetninger for kvinners og barns helse, både på kort og på lang sikt. Forebygging og oppfølging må skje både på fødeavdeling og via helsestasjoner. Kvinner som har født, har for eksempel mer enn dobbel så høy risiko for å trenge psykisk helsehjelp de tre første månedene etter fødselen enn senere. De siste ti årene har andelen spedbarn i Norge som ammes gått nedover. Norske undersøkelser viser også sosial ulikhet i amming. Det legges dermed et grunnlag for sosial ulikhet i helse allerede i spedbarnsalder.

Et godt utbygd og desentralisert tilbud til fødende kvinner, som er åpent hele året, er avgjørende for god helse og et godt familieliv, kvinners rettigheter, reduserte klasseforskjeller og grunnlag for bosetting over hele landet.